

Insatsområde 1 - Social ekonomi & lokal kapitalbildning

- Stad-land, entreprenörskap, forskning och innovation - *Regionala fonden*
- Kompetensutveckling, utanförskap och steg in i arbetslivet - *Socialfonden*
- Insatser inom fiskerinäring - *Havs- och fiskerifonden*
- Mötesplatser, företagsstöd, lokal mobilisering, kooperativ – *Landsbygdsfonden*

Social ekonomi

Vi har inte råd att låta mänskliga resurser gå till spillo genom utanförskap. Utanförskapet kan vara arbetslöshet, långtidssjukskrivning, exkludering från social gemenskap eller att vara nyinflyttad från en annan kultur. Hela samhället med företagen, offentliga organisationer och föreningar behöver fler händer och hjärnor men har med dagens effektivitetskrav varken kapital eller arbetsledningsresurser att avsätta för att ta in fler i sin verksamhet.

Den sociala ekonomin kan, genom att verksamheterna vilar på en demokratisk värdegrund och inkludering, stärka humankapitalet och skapa initiativ och entreprenörskap med inriktning på socialt hållbar utveckling. Insatsen kommer därför att stödja de lokala organisationer som i sin verksamhet kan erbjuda samhälls- och medlemsnytta, exempelvis genom att ta tillvara resurser i ofrivilligt utanförskap, att komma igång med sin verksamhet.

Olika slag av sociala entreprenörer och sociala företag ryms inom den sociala ekonomin. Gemensam nämnare är syftet och drivkraften att göra samhälls- och medlemsnytta på demokratiska värdegrunder men ägarformen kan variera, exempelvis en ideell förening som äger ett aktiebolag. Föreningen styr över målen och bolaget arbetar affärsmässigt för att leverera den sociala nytta som föreningen beställt. Vinsten återinvesteras för verksamhetens utveckling eller till nytta för lokalsamhället. Traditionella företag och ekonomiska föreningar har lönsamhet som främsta drivkraft och de bidrar till samhällets utveckling genom arbetstillfällen och skatter. Företag med koppling till den idéburna sektorn har andra mål, där bl.a. övergången från ideellt engagemang till anställning kan underlättas. Likheterna mellan en "vanlig" entreprenör och en social entreprenör är ändå stora men det är alltså samhällsnyttan i verksamheten och vad man gör med överskottet som skiljer.

Lokala organisationer som i sin verksamhet kan erbjuda samhälls- och medlemsnytta genom att bland annat ta tillvara människor i ofrivilligt utanförskap, kan inom ramen för insatsen få stöd att komma igång med sin verksamhet. Det ska vara möjligt att initiera, pröva och utvärdera nya metoder för att utveckla ett lokalt entreprenörskap baserat på lokala behov och med lokala eldsjälar i ledningen. Det ska också vara möjligt att stödja ett lokalt entreprenörskap för ett behov som finns utanför landsbygden. Insatsen kan också stödja aktiviteter som knyter ihop lokalbefolkning, matproduktion och turism för mesta möjliga synergieffekter. Social ekonomi är ett okänt begrepp för många och därför krävs information för att upplysa om den och eldsjälares initiativ, för att komma igång och tillåtas testa nya verksamheter.

Lokalt utvecklingskapital

Vi ser ett behov att stödja bildandet av organisationer vars syfte är att förbättra tillgången på lokalt kapital. Landsbygdsekonomiska analyser, LEA, visar att det kapital som landsbygdens innevånare och verksamheter genererar används för inköp av varor och tjänster utanför närområdet, eller placeras i banker och fonder som sedan investeras långt från landsbygden. Detta negativa pengaflöde undergräver landsbygdens egen förmåga till utveckling och hindrar utvecklingen av det småskaliga företagandet, och därmed också lokala servicelösningar på landsbygden. Exempel finns på att man genom lokal samverkan i form av bygdebolag, lokala kreditgarantiföreningar eller motsvarande satsningar kan uppnå goda resultat.

En stor utmaningen är att skapa en hållbar lokal finansiell infrastruktur på landsbygden. Lokal kapitalbildning förbättrar och styr tillgången på kapital så att en del av invånarnas pengar arbetar i ett lokalt kretslopp för det som är angeläget i närområdet, i stället för att de arbetar i ett globalt monetärt kretslopp via traditionella bank- och fondlösningar. Det är alltså en långsiktig satsning som ger både kapital och inflytande över investeringar i den egna bygden och ett proaktivt sätt att skapa nya lösningar på gamla problem som anpassas till våra lokala förutsättningar.

Satsningar inom det här området inriktas på att stödja bildande av organisationer vars syfte är att förbättra tillgången på lokalt kapital för utveckling av landsbygdens näringar. Det kan handla om bygdekonton, lokala fonder, ekonomiska föreningar eller bolag och liknande som i sin tur investerat i gemensamma lokaler eller projekt. De ger i sin tur återbäring för nya insatser som utveckling av näringar, förbättrad tillgänglighet mm. Vi tror att det här är en framgångsfaktor för en hållbar landsbygdsutveckling.

Lokal kapitalbildning är okända begrepp för många och därför krävs information för att upplysa om den och eldsjälars initiativ för att komma igång och tillåtas testa nya verksamheter.

Insatsområde: Social ekonomi och lokal kapitalbildning

Budget	Delmål	Indikator	Målvärde
Landsbyggsfonden			
9,5 Mkr	<i>Programspecifika indikatorer som mäts på alla projekt</i> -Antal nyskapade arbetstillfällen		15
	Fler företag/aktörer inom social ekonomi	-Antal nya företag. -Antal företagsstöd	2 10
	Ökat entreprenörskap & kunskap inom social ekonomi	-Deltagare i komp. utveckling	150
	Mer lokalt kapital i omlopp och nya finansiella strukturer	-Antal nya lösningar -Delt. i komp. utveckling	4 100
	Fler nya och utvecklade kreativa mötesplatser	-Antal nya mötesplatser -Antal utv. Mötesplatser	4 16
	Ökad delaktighet och inkludering i lokala företag och lokalsamhället med hjälp av social ekonomi	-Ant nyanst. unga/nysvenskar -Antal lärling- & praktikspl. -Antal deltagande unga -Andel deltagande nysvenskar	2+2 20 50 50
	Fler lokala kollektiva lösningar för att lösa lokala problem eller förädla lokala produkter och tjänster	-Antal nya lösningar -Antal kollektiva företag -Antal produkter & tjänster	5 3 10
	Ökat socialt entreprenörskap med inriktning på jord/skog/vatten	-Antal projekt	1
Havs- och fiskerifonden			
1 Mkr	<i>Programspecifika indikatorer som mäts på alla projekt</i> -Antal nya arbetstillfällen - Antal bevarade arbetstillfällen -Antal skapade företag -Antal miljöprojekt -Antal diversifieringsprojekt		Räknas 0,25 Räknas Räknas Räknas
	Fler kollektiva lösningar inom fiske, förädling eller diversifiering	-Antal projekt -Antal produkter & tjänster	4 4
Regionalfonden			
1 Mkr	<i>Programspecifika indikatorer som mäts på alla projekt</i> -Antal nyskapade företag med 0-249 anställda -Antal nya arbetstillfällen i företag med 0-249 anställda		1 1
	Ökade kollektiva samarbeten land/stad	-Antal samarbeten -Antal nya lösningar	2 2
	Fler företag/aktörer inom social ekonomi	-Antal företagsstöd -Antal kollektiva företag	3 1
	Innovativa lösningar inom social ekonomi	-Antal företagsstöd -Antal nya innov. lösningar	2 1
	Socialfonden		
2 Mkr	<i>Programspecifika indikatorer som mäts på alla projekt</i> -Antal anställda med förbättrad arbetsmarknadssituation efter åtgärd -Antalet arbetslösa och långtidsarbetslösa i sysselsättning efter åtgärd		25 25
	Ökad kompetensutveckling	-Antal deltagare	400
	Ökad delaktighet och inkludering i lokalsamhället	-Antal deltagande unga -Antal deltagande nysvenskar -Antal deltagare	100 100 Räknas